Stip op de Horizon Sociaal Domein 2031

Versie 30 september

Voorwoord
Het Sociaal Domein staat de komende jaren voor grote uitdagingen. Vergrijzing, een toenemende vraag naar ondersteuning, arbeidsmarktkrapte en verschillende landelijke hervormingen vragen om nieuwe manieren van organiseren en samenwerken. Tegelijkertijd blijft de ambitie van de gemeente Westerkwartier onverminderd groot: ook in de toekomst moeten inwoners kunnen blijven rekenen op ondersteuning die toegankelijk, passend en betaalbaar is. Deze Stip op de Horizon beschrijft de koers voor het Sociaal Domein richting 2031. Daarbij staat de leefwereld van inwoners centraal. Niet wetten, organisaties of financieringsstromen vormen het vertrekpunt, maar wat inwoners nodig hebben om mee te doen in de samenleving, gezond te blijven en zo zelfstandig mogelijk te leven. De koers sluit aan bij de speerpunten uit het coalitieakkoord: nabijheid van zorg, gemeenschapsgericht werken, verantwoordelijkheid geven en nemen en efficiënter omgaan met kosten.

Westerkwartier kiest voor een Sociaal Domein waarin inwoners zoveel mogelijk op eigen kracht kunnen deelnemen. Wanneer ondersteuning nodig is, wordt deze zo licht als mogelijk en zo zwaar als noodzakelijk ingezet. Een sterke sociale basis, samenkracht en wederkerigheid vormen daarbij belangrijke uitgangspunten. De sociale basis bestaat uit de steun van het sociaal netwerk, vrijwilligers, verenigingen en andere initiatieven in de gemeenschap. Eerst wordt gekeken wat inwoners zelf kunnen. Redt een inwoner het niet alleen, dan wordt bezien hoe ondersteuning vanuit de sociale basis kan worden georganiseerd. Aanvullend daarop kan, indien nodig, professionele ondersteuning worden ingezet vanuit de basisondersteuning, jeugdhulp, Wmo of specialistische voorzieningen. Deze Stip op de Horizon beschrijft de richting en uitgangspunten die leidend zijn voor toekomstige beleidsontwikkeling, inkoop, contractering en samenwerking binnen het Sociaal Domein. Daarmee vormt het document een gezamenlijk perspectief voor gemeente, inwoners, maatschappelijke organisaties en aanbieders.

Leeswijzer
- Hoofdstuk 1 beschrijft de maatschappelijke ontwikkelingen die aanleiding geven voor de beweging binnen het Sociaal Domein en schetst het toekomstbeeld richting 2031.
- Hoofdstuk 2 beschrijft de bestuurlijke en organisatorische randvoorwaarden die nodig zijn om deze ontwikkeling te realiseren.
- Hoofdstuk 3 beschrijft de sturing en monitoring die richting geven aan de uitvoering van deze koers.

Inhoudsopgave

Voorwoord 1
Inhoudsopgave 2
Samenvatting 3
Hoofdstuk 1 Het Sociaal Domein van Westerkwartier in 2031 4
1.1 De maatschappelijke opgave 5
1.2 Het toekomstbeeld 5
1.3 Basisondersteuning 6
1.4 Jeugdhulp 7
1.5 Wmo 8
Hoofdstuk 2 Inrichting van het Sociaal Domein 10
2.1 Stevige lokale teams 10
Hoofdstuk 3 Sturing en monitoring 12
3.1 Samenwerking 12
3.3 Datagedreven werken 13
3.4 Financieel kader 13
3.5 Implementatie 14

Samenvatting
Deze Stip op de Horizon bouwt voort op het Beleidsplan Sociaal Domein en het Coalitieakkoord 2026-2030. Hierin werkt de gemeente Westerkwartier vanuit drie samenhangende ambities: veerkrachtige inwoners, dorpen en gemeenschappen, goede toegang en passende ondersteuning voor inwoners en samenwerkende organisaties binnen het Sociaal Domein. Deze ambities zijn uitgewerkt in tien maatschappelijke effectdoelen die richting geven aan de verdere ontwikkeling van het Sociaal Domein. Deze Stip op de Horizon beschrijft hoe Westerkwartier deze ambities richting 2031 verder wil realiseren.

De noodzaak om het anders te doen in het Sociaal Domein is groot. Vergrijzing, toenemende arbeidsmarktkrapte, complexere ondersteuningsvragen en landelijke ontwikkelingen binnen zorg, welzijn, jeugd en participatie zorgen ervoor dat ondersteuning toekomstbestendig moet worden ingericht. Om ondersteuning toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief goed te houden, kiest Westerkwartier voor een Sociaal Domein waarin de leefwereld van inwoners en de hechte gemeenschap centraal staan. Niet wetten, organisaties of financieringsstromen vormen het vertrekpunt, maar wat inwoners nodig hebben om mee te doen, gezond te blijven en zo zelfstandig mogelijk te functioneren.

De gemeente werkt toe naar een samenhangende ondersteuningsstructuur waarin de sociale basis het fundament vormt. Onder de sociale basis verstaan we sociale netwerken, gemeenschappen, verenigingen, vrijwilligersinitiatieven en informele ondersteuning van inwoners voor elkaar. De basisondersteuning sluit hierop aan als professionele eerste lijn. Deze versterkt de sociale basis, ondersteunt inwoners waar nodig en draagt bij aan preventie, vroegsignalering, gezondheid en participatie. Wanneer aanvullende ondersteuning nodig is, wordt deze georganiseerd vanuit de basishulp Jeugd en Gezin of de Wmo. Specialistische expertise blijft beschikbaar wanneer de situatie daarom vraagt. Ondersteuning wordt georganiseerd volgens het principe: collectief waar mogelijk, individueel waar nodig en specialistisch waar noodzakelijk. Daarbij kan ondersteuning worden op- of afgeschaald wanneer de situatie van inwoners verandert.

Om deze beweging mogelijk te maken kiest Westerkwartier voor stevige lokale teams en een integrale toegang waarin inwoners, vrijwilligers, maatschappelijke partners en professionals gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor passende ondersteuning. Ondersteuningsvragen worden integraal benaderd en georganiseerd vanuit één analyse, één samenhangende aanpak en waar nodig één regievoerder. Waarbij het mogelijk is dat verschillende ondersteuningsvormen tegelijk ingezet kunnen worden (zowel voorliggend als geïndiceerd). Daarbij staan samenwerking, professionele ruimte en domein overstijgend werken centraal.

De gemeente kiest daarnaast voor ondersteuning die zoveel mogelijk lokaal wordt georganiseerd, waarbij specialistische expertise regionaal beschikbaar blijft wanneer dit nodig is voor kwaliteit, continuïteit of doelmatigheid. De gemeente stuurt op maatschappelijke effecten in plaats van op productie en gebruikt hiervoor de tien effectdoelen uit het Beleidsplan Sociaal Domein als uitgangspunt voor monitoring, verantwoording en bijsturing. De voortgang op deze doelen wordt gevolgd, waarbij de gemeente de wijze van monitoring en verantwoording doorlopend doorontwikkelt. Zo ontstaat steeds beter inzicht in de bijdrage van alle inspanningen binnen het Sociaal Domein aan het realiseren van de maatschappelijke effectdoelen. Financiering, bekostiging en opdrachtgeverschap worden zodanig ingericht dat zij de gewenste beweging ondersteunen en bijdragen aan een toegankelijk, samenhangend en financieel houdbaar Sociaal Domein. De uitgangspunten uit deze Stip op de Horizon worden vertaald in de inkoopstrategie. Daarmee werkt Westerkwartier toe naar een Sociaal Domein waarin inwoners tijdig passende ondersteuning ontvangen, ondersteuning in samenhang wordt georganiseerd en maatschappelijke middelen zo effectief mogelijk worden ingezet.

Hoofdstuk 1 Het Sociaal Domein van Westerkwartier in 2031
Deze Stip op de Horizon beschrijft het toekomstbeeld voor het Sociaal Domein van de gemeente Westerkwartier richting 2031. De gemeente wil ondersteuning toegankelijk, betaalbaar en passend houden voor inwoners. Daarbij wordt voortgebouwd op de ambities uit het Beleidsplan Sociaal Domein en het Coalitieakkoord 2026-2030. Tegelijkertijd speelt de gemeente in op maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing, toenemende complexiteit van ondersteuningsvragen, arbeidsmarktkrapte en landelijke hervormingen.

Centraal in het Beleidsplan Sociaal Domein staat de ambitie dat inwoners zoveel mogelijk zelf en samen in staat zijn hun leven vorm te geven en de uitdagingen die daarbij horen het hoofd te bieden. Aan deze ambitie liggen drie samenhangende onderliggende ambities ten grondslag:

- Veerkrachtige inwoners, dorpen, buurten en gemeenschappen;
- Goede toegang en passende ondersteuning voor inwoners;
- Samenwerkende en in samenhang werkende organisaties in het Sociaal Domein.

Deze ambities zijn vertaald naar tien maatschappelijke effectdoelen:

1. Inwoners ervaren dat zij zelf regie hebben over hun eigen leven en lossen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op;
2. Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij nodig hebben kunnen vinden en ontvangen;
3. Inwoners ervaren samenhang in de geboden ondersteuning door verschillende organisaties;
4. Inwoners krijgen gelijke kansen om zich breed te ontwikkelen en het onderwijs te volgen dat zij nodig hebben;
5. Inwoners kunnen wonen of verblijven op een plek die past bij hun ondersteuningsbehoeften;
6. Inwoners zijn tevreden over hoe zij meedoen in en bijdragen aan de maatschappij;
7. Inwoners vertonen gezond gedrag en ervaren dat gezond leven toegankelijk is;
8. Inwoners ervaren dat zij kunnen rondkomen;
9. Inwoners voelen zich prettig en veilig in hun huis, buurt en gemeente;
10. Inwoners ervaren voldoende mogelijkheden om in hun vrije tijd activiteiten te ondernemen.

In 2031 ervaren inwoners ondersteuning als één samenhangend geheel. Ondersteuningsvragen worden benaderd vanuit de situatie van de inwoner en niet vanuit afzonderlijke wetten, voorzieningen of organisaties. Inwoners hoeven daardoor minder vaak hun verhaal te vertellen en ervaren meer continuïteit in de ondersteuning die zij ontvangen. Gemeente, maatschappelijke organisaties en partners in de sociale basis werken vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het organiseren van passende ondersteuning. Inwonersinitiatieven, vrijwilligersorganisaties, verenigingen, bibliotheken en andere algemene voorzieningen spelen hierin een belangrijke rol door ontmoeting, educatie, participatie, zelfredzaamheid en samenredzaamheid te versterken.

Maatschappelijke ontwikkelingen en landelijke hervormingen vragen om een andere manier van organiseren binnen het Sociaal Domein. Diverse landelijke, regionale en lokale akkoorden, programma's en beleidskaders stimuleren de beweging naar meer samenhang, samenwerking en ondersteuning dichtbij inwoners. Voorbeelden hiervan zijn:

- het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA);
- het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO);
- de Hervormingsagenda Jeugd;
- Participatiewet in Balans;
- het Richtinggevend Kader Toegang, lokale teams en integrale dienstverlening;
- de beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis;
- het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming;
- de Sociale Agenda Nij Begun;
- de Nota Gezondheidsbeleid.

Tegelijkertijd bieden deze ontwikkelingen kansen om ondersteuning eenvoudiger, meer samenhangend en dichter bij inwoners vorm te geven. In de volgende paragrafen wordt beschreven welke ontwikkelingen aanleiding geven voor deze koers, welke richting Westerkwartier kiest en wat dit betekent voor de verdere ontwikkeling van de jeugdhulp, de Wmo en de basisondersteuning.

1.1 De maatschappelijke opgave

De ontwikkeling die we de komende jaren willen maken komt niet voort uit één beleidskeuze of wetswijziging. Verschillende maatschappelijke, demografische en landelijke ontwikkelingen maken dat het Sociaal Domein de komende jaren anders georganiseerd moet worden. Deze ontwikkelingen raken de Wmo, jeugdhulp, gezondheid, participatie en basisondersteuning tegelijkertijd en vragen om ondersteuning die meer wordt georganiseerd vanuit de leefwereld van inwoners en minder vanuit afzonderlijke wetten, loketten en organisaties.

Belangrijke ontwikkelingen die hierbij relevant zijn:

- **Vergrijzing en langer zelfstandig wonen**: het aantal ouderen neemt toe en inwoners wonen langer zelfstandig thuis, waardoor ondersteuningsvragen vaker meerdere levensdomeinen raken.
- **Toenemende complexiteit van ondersteuningsvragen**: er is steeds meer erkenning voor het feit dat vraagstukken rondom gezondheid, welzijn, financiën, opvoeding, participatie en bestaanszekerheid vaak samenhangen en om een integrale aanpak vragen.
- **Stijgende vraag en financiële druk.** Gemeenten worden geconfronteerd met een groeiende vraag naar ondersteuning, toenemende kosten en de noodzaak om hulp en ondersteuning ook op langere termijn toegankelijk en betaalbaar te houden.
- **Arbeidsmarktkrapte**: de vraag naar ondersteuning groeit, terwijl de beschikbaarheid van professionals, mantelzorgers en vrijwilligers onder druk staat.
- **Versterking van de sociale basis**: door voortgaande individualisering zijn sociale verbanden en het omzien naar elkaar minder vanzelfsprekend geworden. Hierdoor zijn inwoners met een ondersteuningsvraag vaker aangewezen op professionele ondersteuning. Tegelijkertijd groeit de erkenning dat sterke gemeenschappen, onderlinge betrokkenheid en informele steun belangrijk zijn voor het welzijn van inwoners en een toekomstbestendig Sociaal Domein. Vrijwilligers, mantelzorgers, verenigingen en inwonersinitiatieven spelen hierin een belangrijke rol.
- **Een beweging naar gezondheid, preventie en integraal werken**. Landelijke ontwikkelingen stimuleren een verschuiving van zorg naar gezondheid, meer aandacht voor preventie en ondersteuning dichtbij inwoners, en een sterkere samenwerking tussen de verschillende onderdelen van het sociaal domein én tussen het sociaal en medisch domein. Ondersteuningsvragen raken steeds vaker meerdere levensdomeinen en vragen daarom om een integrale aanpak, zowel binnen het sociaal domein als over domeingrenzen heen.

De optelsom van deze ontwikkelingen maakt duidelijk dat het Sociaal Domein de komende jaren voor een grote opgave staat. Om ondersteuning toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar te houden, werken we toe naar een Sociaal Domein dat eenvoudiger, meer samenhangend en dichter bij inwoners georganiseerd is. Een Sociaal Domein waarin sterke gemeenschappen, preventie, gezondheid, zelf- en samenredzaamheid en professionele samenwerking centraal staan.

1.2 Het toekomstbeeld

In 2031 is het Sociaal Domein georganiseerd vanuit de leefwereld van inwoners. Het vertrekpunt is wat inwoners nodig hebben om mee te doen, gezond te blijven en zelfstandig te functioneren. Daarbij benutten we binnen de kaders van wet- en regelgeving, organisaties en financieringsstromen de ruimte om ondersteuning zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de

leefwereld van inwoners. Ondersteuning wordt zoveel mogelijk dichtbij inwoners georganiseerd vanuit de sociale basis en de voorzieningen in hun omgeving. Onder de sociale basis verstaan we sociale netwerken, gemeenschappen, verenigingen, vrijwilligersinitiatieven en informele ondersteuning van inwoners voor elkaar. De basisondersteuning sluit hierop aan als professionele eerste lijn. Deze versterkt de sociale basis, ondersteunt inwoners waar nodig en draagt bij aan preventie, vroegsignalering, gezondheid en participatie. Professionals vanuit de basisondersteuning zijn zichtbaar aanwezig in dorpen en wijken, ondersteunen waar nodig en versterken waar mogelijk de veerkracht van inwoners en gemeenschappen. Daarbij werken zij nauw samen met bij de inwoner betrokken partners uit onder meer zorg, onderwijs, werk en inkomen.

Belangrijke uitgangspunten van deze beweging zijn:

- Normaliseren: niet iedere hulpvraag vraagt om professionele ondersteuning.
- Ondersteuning begint in de leefwereld van inwoners en sluit aan bij het dagelijks leven.
- Niet alleen inwoners, maar ook hun leefomgeving kan ondersteuning krijgen wanneer dit bijdraagt aan een sterker netwerk of een inclusievere gemeenschap.
- Inwoners, mantelzorgers, vrijwilligers, verenigingen en inwonersinitiatieven vormen het fundament van een sterk het Sociaal Domein.
- De basisondersteuning vormt de professionele eerste lijn en werkt integraal (ook met vrijwilligers(organisaties) en inwonersinitiatieven), laagdrempelig en gebiedsgericht.
- Ondersteuning wordt collectief georganiseerd waar mogelijk en individueel ingezet waar nodig.
- Ondersteuning kan flexibel worden op- en afgeschaald en sluit aan bij wat op dat moment nodig is.
- Specialistische kennis is beschikbaar en wordt waar nodig toegevoegd.
- Inwoners ervaren ondersteuning als één samenhangend geheel, met duidelijke regie, korte lijnen en aandacht voor continuïteit.

1.3 Basisondersteuning

In de gemeente Westerkwartier vormt de basisondersteuning het fundament onder de ondersteuningsstructuur in het Sociaal Domein. Het is ondersteuning die laagdrempelig vrij toegankelijk, zoveel mogelijk collectief en dichtbij inwoners wordt aangeboden in de vorm van algemene voorzieningen en lichte ondersteuning. De continuïteit van deze vrij toegankelijke dienstverlening aan onze inwoners, de opgedane kennis, ervaring en netwerk zijn daarbij belangrijke aspecten in de stip op de horizon. Waar nodig wordt (tijdelijke) individuele ondersteuning geboden, maar via het principe 'collectief, tenzij…'. De ondersteuning is altijd gericht op het vergroten van de regie over het eigen leven en de leefomgeving, het stimuleren van ontmoeting en meedoen in de samenleving. De basisondersteuning levert ook een belangrijke bijdrage aan het versterken van de sociale basis om inwoners heen en werkt nauw samen met vrijwilligers(organisaties) en/of inwonersinitiatieven. Basisondersteuning omvat bovendien preventie: inzet die erop gericht is om te voorkomen dat de hulpvraag een zorgvraag wordt. Daardoor is de basisondersteuning in de gemeente Westerkwartier meer dan reageren op vragen of problemen. Daarnaast is het ook actief kansen en ontwikkelingen signaleren en creëren om bij te dragen aan een gezonde, veilige en leefbare leefomgeving voor de inwoners. Van de basisondersteuning verwachten we ook dat ze actief zijn in het aanjagen en ondersteunen van hechte gemeenschappen en inwonersinitiatieven. Waar wederkerigheid ontstaat in de samenleving draagt dit bij aan 'van betekenis zijn' en dat draagt bij aan langer in goede gezondheid leven.

Impact en flexibiliteit

De basisondersteuning is gericht op het leveren van positieve impact op actuele maatschappelijke opgaven. Daarbij is het cruciaal dat de basisondersteuning wordt geleverd in integrale samenwerking met andere (maatschappelijke) partners en vrijwilligers(organisaties) en

inwonersinitiatieven. Samen met die partners draagt de basisondersteuning bij aan de beweging van zorg naar preventie, gezondheid en een sterke sociale basis. Het is van belang dat de activiteiten vanuit de basisondersteuning passend zijn bij de actuele opgaven en er dus sprake is van flexibiliteit in dienstverlening. Wanneer de actualiteiten vragen om een verschuiving van activiteiten, speelt de basisondersteuning daarop in. Op die manier blijft de ondersteuning die nodig is beschikbaar.

1.4 Jeugdhulp
In 2031 ontvangen jeugdigen en gezinnen ondersteuning die zo vroeg mogelijk, zo dichtbij mogelijk en zo integraal mogelijk wordt georganiseerd. Niet het hulpaanbod of de verschillende organisaties staan centraal, maar wat jeugdigen en gezinnen nodig hebben om gezond, veilig en kansrijk te leven en mee te doen in de samenleving

Een belangrijk uitgangspunt daarbij is normaliseren. Niet iedere vraag over opvoeden en opgroeien vraagt om professionele jeugdhulp. Daarbij wordt uitgegaan van de mogelijkheden van jeugdigen en ouders en wordt waar mogelijk gebruikgemaakt (of aangesloten bij de mogelijkheden) van hun netwerk en de sociale en pedagogische basis, zoals scholen, kinderopvang, sportverenigingen, jongerenwerk en vrijwilligersinitiatieven. Professionals en maatschappelijke partners werken vanuit gedeelde uitgangspunten en zijn in staat vroegtijdig te signaleren wanneer ondersteuning nodig is.

Tegelijkertijd wordt onderkend dat niet ieder gezin beschikt over een stevig netwerk of voldoende informele steun. Voor gezinnen die te maken hebben met sociale, financiële of psychosociale kwetsbaarheid kan het versterken van het netwerk en de steunstructuur rondom het gezin een noodzakelijke eerste stap zijn. Normaliseren betekent daarom niet dat alle professionele ondersteuning wordt vervangen door ondersteuning vanuit de sociale basis, maar dat steeds wordt gezocht naar een passende balans tussen eigen mogelijkheden, informele steun en professionele hulp.

Ondersteuning wordt georganiseerd volgens het principe van matched care: zo licht als mogelijk en zo zwaar als noodzakelijk. Collectieve en preventieve vormen van ondersteuning hebben daarbij een belangrijke plaats. Individuele en specialistische jeugdhulp blijft beschikbaar voor situaties waarin deze noodzakelijk is.

Jeugdigen en gezinnen ervaren de ondersteuning als één samenhangend geheel. Professionals werken vanuit een gezamenlijk gedragen analyse van de situatie en zorgen voor samenhang tussen opvoeding, gezondheid, onderwijs, participatie en bestaanszekerheid. Hierdoor wordt ondersteuning niet georganiseerd vanuit afzonderlijke systemen, maar vanuit het leven van het gezin.

Rol van de gemeente
De rol van de gemeente verschuift van product naar resultaatsturing. In de inkoopopdracht Basishulp Jeugd en Gezin wordt één integraal beschikkingsvrij budget vastgesteld, en wordt nadruk gelegd op kwaliteit, samenwerking en maatschappelijke impact. De gemeente faciliteert en coördineert de samenwerking tussen basishulp, sociaal werk, onderwijs, GGD en andere ketenpartners, en draagt zorg voor een heldere governance-structuur en leiderschap dat cultuurverandering, vakmanschap en gedragsverandering bevordert.

Financieel wordt de basishulp beheerd vanuit één integraal budget. Daarmee verschuift de focus van productie en volume naar maatschappelijke resultaten. Middelen worden ingezet waar zij de grootste bijdrage leveren aan het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen, terwijl tegelijkertijd wordt gestuurd op een financieel houdbaar stelsel. De basishulp vormt daarbij het eerste

segment waarin gewerkt wordt vanuit een integraal budget. Voor aanvullende en hoogspecialistische jeugdhulp wordt toegewerkt naar een vergelijkbare wijze van bekostiging.

De basishulp hanteert de Big Five van het NJi als inhoudelijk afwegings- en analysekader. Hierdoor wordt bij iedere ondersteuningsvraag systematisch gekeken naar de leefdomeinen support, wonen, school en werk, inkomen en welzijn. Zo blijft de aandacht gericht op de bredere leefwereld van jeugdigen en gezinnen en op de verbinding met andere domeinen binnen het sociaal domein.

De gemeente monitort de uitvoering aan de hand van de 10 maatschappelijke effectdoelen uit het beleidsplan sociaal domein. Sturing en monitoring komt in hoofdstuk 3 nog nader aan de orde)
De gemeente monitort de uitvoering aan de hand van de tien maatschappelijke effectdoelen uit het Beleidsplan Sociaal Domein. De wijze waarop sturing, monitoring en verantwoording worden vormgegeven, wordt nader toegelicht in hoofdstuk 3. Deze gegevens worden periodiek geëvalueerd in dialoog met het netwerk, waardoor een lerende cyclus ontstaat waarin bijsturing en verbetering automatisch worden ingebed.

Ten slotte blijft de basishulp duidelijk afgebakend ten opzichte van aanvullende hulp jeugd en gezin en hoog specialistische jeugdhulp. De ambitie is dat inwoners bij een veranderende ondersteuningsbehoefte soepel kunnen doorstromen tussen verschillende vormen van ondersteuning, of dat deze tijdelijk wordt toegevoegd, zonder onnodige bureaucratische drempels. De wijze waarop op- en afschaling wordt georganiseerd en de rol van de stevige lokale teams daarin worden nader uitgewerkt in paragraaf 2.1.

1.5 Wmo
Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk is beschreven, wordt binnen het Sociaal Domein integraal samengewerkt rondom de inwoner. Inwoners hoeven daardoor minder vaak hun verhaal te vertellen en ervaren meer continuïteit in de ondersteuning die zij ontvangen. Professionals werken vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het organiseren van passende ondersteuning, ongeacht vanuit welk domein de vraag oorspronkelijk is ontstaan.

Professionals die al betrokken zijn bij een inwoner of gezin, zoals welzijnswerkers, wijkverpleegkundigen of andere samenwerkingspartners, krijgen een bredere rol in het organiseren van ondersteuning. Zij kunnen, binnen de afspraken die hierover worden gemaakt, functioneren als vast aanspreekpunt voor de inwoner. Vanuit die positie brengen zij samen met de inwoner de ondersteuningsvraag in beeld, kijken zij welke ondersteuning nodig is en stemmen zij af met betrokken partijen uit verschillende domeinen. Hierdoor hoeft een inwoner zijn verhaal minder vaak opnieuw te vertellen en kan ondersteuning sneller en meer in samenhang worden georganiseerd.

Rondom inwoners ontstaan integrale arrangementen waarin ondersteuning vanuit de Wmo, de Zorgverzekeringswet, welzijn, mantelzorg, vrijwilligersinitiatieven en waar mogelijk ook andere domeinen met elkaar worden verbonden. Hierdoor wordt beter aangesloten bij de leefwereld van inwoners, waarin vraagstukken rondom gezondheid, welzijn, wonen, participatie en bestaanszekerheid vaak met elkaar samenhangen. De ondersteuning wordt georganiseerd vanuit de behoefte van de inwoner en niet vanuit de grenzen van wetten, organisaties of financieringsstromen.

Tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in sterke gemeenschappen waarin inwoners elkaar weten te vinden en ondersteunen. Vrijwilligersinitiatieven, verenigingen, dorpsnetwerken en andere vormen van informele ondersteuning spelen een steeds belangrijkere rol. Hierdoor ontstaat een bredere

ondersteuningsstructuur waarin professionele ondersteuning, mantelzorg, vrijwilligerswerk en algemene voorzieningen elkaar versterken.

De gemeente speelt actief in op landelijke kabinetsvoornemens, zoals de invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage en het voornemen om hulp bij het huishouden uitsluitend beschikbaar te houden voor inwoners die deze ondersteuning niet zelf kunnen organiseren. Dit sluit aan bij de ambitie uit het coalitieakkoord om te onderzoeken hoe ondersteuning meer inkomensafhankelijk kan worden georganiseerd. Op deze manier worden schaarse publieke middelen zo doelgericht mogelijk ingezet en blijven zij beschikbaar voor inwoners die de benodigde ondersteuning niet zelf kunnen organiseren of bekostigen.

Innovatie en technologie spelen in 2031 een vanzelfsprekende en bredere rol binnen de ondersteuning dan nu het geval is. Technologische hulpmiddelen, digitale toepassingen en nieuwe werkwijzen helpen inwoners om langer zelfstandig te blijven wonen en actief deel te nemen aan de samenleving. Tegelijkertijd ondersteunen zij professionals en mantelzorgers bij het bieden van passende hulp. Daarmee kan beter worden ingespeeld op de groeiende ondersteuningsvraag, de vergrijzing en de toenemende schaarste aan personeel.

Hoofdstuk 2 Inrichting van het Sociaal Domein

Zoals uit het vorige hoofdstuk duidelijk werd kiest Westerkwartier voor een Sociaal Domein waarin ondersteuning zo licht als mogelijk en zo zwaar als noodzakelijk wordt ingezet. Daarbij wordt steeds gekeken welke vorm van ondersteuning het beste aansluit bij de situatie van de inwoner, met als uitgangspunt dat inwoners zoveel mogelijk zelf regie houden over hun leven en kunnen deelnemen aan de samenleving.

De ondersteuning wordt georganiseerd volgens een oplopende ondersteuningsstructuur. Daarbij geldt dat eerst wordt gekeken naar wat inwoners zelf kunnen organiseren, waarna waar nodig steeds een volgende laag van ondersteuning kan worden toegevoegd. Eigen kracht, informele ondersteuning en professionele ondersteuning vullen elkaar daarbij aan en dragen gezamenlijk bij aan herstel, participatie en ondersteuning.

1. **Eigen kracht:** Het vertrekpunt ligt bij inwoners zelf. Inwoners nemen, waar mogelijk, regie over hun eigen leven en benutten hun eigen mogelijkheden om uitdagingen het hoofd te bieden.
2. **De sociale basis:** De sociale basis omvat sociale netwerken, gemeenschappen, verenigingen, vrijwilligersinitiatieven, ontmoetingsplekken en informele ondersteuning van inwoners voor elkaar. Daaronder vallen onder andere gezinsleden, familie, vrienden, buren, vrijwilligers en inwonersinitiatieven. De sociale basis draagt bij aan ontmoeting, preventie, participatie en het versterken van de leefbaarheid in dorpen en wijken.
3. **Basisondersteuning:** De basisondersteuning sluit aan op de sociale basis als professionele eerste lijn. Deze ondersteuning is laagdrempelig en vrij toegankelijk en gericht op preventie, vroegsignalering, zelfredzaamheid, participatie en gezondheid. Professionals ondersteunen inwoners waar nodig, versterken de sociale basis en zijn zichtbaar aanwezig in dorpen en wijken. Zij werken gebiedsgericht, kennen de lokale situatie en kunnen ondersteuning organiseren of opschalen wanneer dat nodig is.
4. **Aanvullende ondersteuning voor jeugd en gezin:** Wanneer ondersteuning vanuit de sociale basis onvoldoende passend is, kan aanvullende ondersteuning worden ingezet vanuit de basishulp Jeugd en Gezin. Deze ondersteuning richt zich op het versterken van de eigen mogelijkheden van jeugdigen en gezinnen, waarbij normaliseren, versterken van het netwerk en ondersteuning dichtbij huis belangrijke uitgangspunten zijn.
5. **Maatwerk en specialistische ondersteuning voor jeugd en volwassenen:** Wanneer ondersteuning vanuit de sociale basis, de basishulp Jeugd en Gezin of andere voorliggende voorzieningen onvoldoende passend is, kan maatwerk- of specialistische ondersteuning worden ingezet. Voor volwassenen betreft dit onder andere maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo. Voor jeugdigen gaat het om specialistische of hoogspecialistische jeugdhulp. Deze ondersteuning wordt aanvullend ingezet op de bestaande ondersteuning en zoveel mogelijk georganiseerd in samenhang met de betrokken professionals, het netwerk en de leefomgeving van de inwoner.

De verschillende vormen van ondersteuning functioneren niet als afzonderlijke voorzieningen, maar als onderdelen van één samenhangend systeem. Professionals en maatschappelijke partners werken vanuit korte lijnen samen en voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor het ondersteunen van inwoners. De toegang wordt georganiseerd vanuit stevige lokale teams die inwoners ondersteunen vanuit hun leefwereld en specialistische expertise kunnen inschakelen wanneer dat nodig is. De tien maatschappelijke effectdoelen uit het Beleidsplan Sociaal Domein geven, samen met de speerpunten uit het Coalitieakkoord 2026-2030, richting aan deze werkwijze. Westerkwartier stuurt daarbij niet primair op productie of volume, maar op de maatschappelijke effecten die inwoners ervaren.

2.1 Stevige lokale teams

Een belangrijke bouwsteen binnen het Sociaal Domein van Westerkwartier is het Stevig Lokaal Team, een landelijke opgave die van iedere gemeente vraagt om inwoners laagdrempelig en dichtbij

passende ondersteuning te bieden. Dit is een laagdrempelig en wijk- of gebiedsgericht team van professionals met een brede mix van vaardigheden en expertise. Het team functioneert als eerste aanspreekpunt voor inwoners en gezinnen met vragen over opvoeden, zorg, welzijn of veiligheid.

Zij vormen het herkenbare en laagdrempelige aanspreekpunt voor inwoners met vragen op het gebied van opgroeien en opvoeden, gezondheid, welzijn, participatie, bestaanszekerheid, wonen en zelfredzaamheid. Vanuit de leefwereld van inwoners verbinden zij de sociale basis, de basisondersteuning, aanvullende ondersteuning en specialistische voorzieningen tot één samenhangende ondersteuning.

De teams werken vanuit één brede analyse van de situatie van een inwoner of gezin. Daarbij wordt gekeken naar alle levensdomeinen die van invloed zijn op het functioneren van inwoners, zoals gezondheid, inkomen, wonen, onderwijs, werk, welzijn en sociale relaties. De ondersteuning wordt georganiseerd vanuit wat inwoners nodig hebben en niet vanuit de grenzen van regelingen of organisaties. Hierbij wordt aangesloten bij het uitgangspunt van één huishouden, één plan en waar nodig één regisseur.

De stevige lokale teams vervullen verschillende functies binnen het Sociaal Domein. Zij bieden ondersteuning waar dat mogelijk is, voeren regie op complexe situaties, ondersteunt de eigen kracht, samenredzaamheid en sociale netwerken van inwoners en organiseren specialistische expertise wanneer dat nodig is.

Een belangrijk onderdeel van hun opdracht is het versterken van de verbinding tussen formele en informele ondersteuning. Niet iedere vraag vraagt om professionele hulp. Daarom werken de teams nauw samen met inwonersinitiatieven, vrijwilligersorganisaties, verenigingen, scholen, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, huisartsen, welzijnsorganisaties en andere partners in dorpen en wijken. Door deze verbinding te leggen dragen zij bij aan een sterke sociale basis en aan gemeenschappen waarin inwoners elkaar ontmoeten, ondersteunen en naar elkaar omzien.

Niet iedere inwoner of elk gezin beschikt over een stevig sociaal netwerk. Met name bij inwoners die te maken hebben met meervoudige problematiek, schulden, psychische kwetsbaarheid of sociaal isolement is ondersteuning vanuit het netwerk niet vanzelfsprekend beschikbaar. In dergelijke situaties hebben de stevige lokale teams ook de opdracht om actief te werken aan het versterken vanuit het netwerk rondom inwoners, zodat informele ondersteuning op termijn duurzaam kan worden opgebouwd en benut. Waarbij lotgenotencontact en inzet van ervaringsdeskundigheid maken onderdeel uit van deze structuur.

De teams werken domeinoverstijgend en zoeken actief de samenwerking op met partners binnen onderwijs, zorg, veiligheid, welzijn en participatie. Daardoor verschuift de nadruk van verwijzen naar begeleiden, van afzonderlijke voorzieningen naar samenhangende ondersteuning en van het oplossen van problemen naar het versterken van veerkracht en het voorkomen van zwaardere ondersteuning. Stevige lokale teams vormen daarmee het fundament onder een Sociaal Domein dat toegankelijk, samenhangend en dichtbij inwoners is georganiseerd en leggen verbinding met het medisch domein wanneer dit nodig is.

Hoofdstuk 3 Sturing en monitoring

De beweging naar een Sociaal Domein waarin de leefwereld van inwoners centraal staat, vraagt om meer dan alleen inhoudelijke keuzes. Zij vraagt ook om een passende inrichting van regie, samenwerking, sturing, bekostiging en uitvoering. Dit hoofdstuk beschrijft de randvoorwaarden die nodig zijn om de ambities uit deze Stip op de Horizon daadwerkelijk te realiseren. Daarbij wordt beschreven hoe verantwoordelijkheden worden verdeeld, hoe kwaliteit en expertise worden geborgd, hoe wordt gestuurd op maatschappelijke resultaten en hoe bekostiging en opdrachtgeverschap kunnen bijdragen aan de gewenste ontwikkeling van het Sociaal Domein. Tot slot wordt ingegaan op de manier waarop deze beweging de komende jaren stapsgewijs wordt gerealiseerd. Zo ontstaat een stevig fundament voor een Sociaal Domein dat toegankelijk, samenhangend, toekomstbestendig en financieel houdbaar is.

3.1 Samenwerking

De beweging richting 2031 vraagt om een manier van werken waarbij inwoners één samenhangende aanpak ervaren, ook wanneer meerdere organisaties en professionals betrokken zijn. Ondersteuning wordt georganiseerd vanuit de totale situatie van de inwoner en niet vanuit afzonderlijke wetten, organisaties of financieringsstromen. Professionals werken vanuit een gezamenlijk gedragen analyse van de situatie en een gezamenlijk plan, dat samen met de inwoner en het informele netwerk wordt opgesteld. Vanuit gelijkwaardigheid werken betrokken partijen toe naar gezamenlijke resultaten. Wanneer meerdere organisaties betrokken zijn, is duidelijk wie regie voert en wie voor de inwoner het vaste aanspreekpunt is. Hierdoor ontstaat duidelijkheid over rollen, verantwoordelijkheden en vervolgstappen. Goede samenwerking ontstaat niet alleen door afspraken over regie, maar ook doordat professionals, vrijwilligersorganisaties en maatschappelijke partners elkaar kennen en weten te vinden. Door gebiedsgericht te werken ontstaat kennis van de lokale sociale basis en voorzieningen. Westerkwartier bouwt daarbij voort op ervaringen met domeinoverstijgend samenwerken, de doorbraak aanpak en de Aanpak ter Voorkoming van Escalatie, waarbij ondersteuning zoveel mogelijk in samenhang wordt georganiseerd rondom de inwoner.

Professionals krijgen ruimte om dichtbij inwoners te handelen en waar mogelijk direct ondersteuning in te zetten. Daarbij ligt de nadruk op vakmanschap, preventie en het versterken van de eigen kracht van inwoners en de sociale basis. Tegelijkertijd blijven bepaalde verantwoordelijkheden nadrukkelijk bij de gemeente belegd. De gemeente blijft verantwoordelijk voor beleidskaders, rechtmatigheid, kwaliteit en wettelijke besluitvorming, waaronder de toegang tot maatwerkvoorzieningen. Aanbieders en maatschappelijke partners zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de ondersteuning die zij bieden en dragen vanuit hun eigen expertise bij aan de maatschappelijke opgaven binnen het Sociaal Domein. Westerkwartier kiest daarmee voor een werkwijze waarin samenwerking, vertrouwen, duidelijke verantwoordelijkheden en professionele ruimte hand in hand gaan. Inwoners ervaren één samenhangende aanpak, terwijl organisaties gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor het realiseren van maatschappelijke resultaten.

3.2 Specialistische kennis en expertise

Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat ondersteuning niet alleen toegankelijk en dichtbij georganiseerd is, maar ook deskundig, passend en zorgvuldig wordt uitgevoerd. Kwaliteit wordt geborgd door vakmanschap, samenwerking, professionele ontwikkeling en duidelijke kwaliteitsnormen. Professionals beschikken over voldoende kennis en vaardigheden om ondersteuning te bieden die aansluit bij de diversiteit van inwoners. Uitgangspunt is dat ondersteuning zoveel mogelijk lokaal en dichtbij inwoners wordt georganiseerd. Specialistische kennis en expertise zijn daarbij beschikbaar en worden toegevoegd aan de bestaande ondersteuning rondom inwoners. Hierdoor kunnen inwoners ondersteuning ontvangen vanuit één samenhangende aanpak, terwijl specialistische deskundigheid beschikbaar is wanneer de situatie daarom vraagt.

Tegelijkertijd wordt onderkend dat niet alle expertise en voorzieningen doelmatig, kwalitatief verantwoord of in voldoende omvang lokaal georganiseerd kunnen worden. Voor sommige vormen van specialistische en hoogspecialistische ondersteuning is regionale samenwerking noodzakelijk om kwaliteit, continuïteit en beschikbaarheid te waarborgen. Dit geldt onder andere voor delen van de jeugdhulp, beschermd wonen, maatschappelijke opvang, de aanpak van mensen met verward gedrag en andere vormen van ondersteuning voor inwoners met complexe en meervoudige problematiek.

3.3 Datagedreven werken

Westerkwartier kiest voor een manier van sturen waarbij maatschappelijke effecten en data gedreven werken centraal staan. Het uitgangspunt is niet hoeveel ondersteuning wordt geleverd, maar welk verschil deze ondersteuning maakt voor inwoners. De tien effectdoelen uit het Beleidsplan Sociaal Domein vormen, samen met de speerpunten uit het Coalitieakkoord 2026-2030, het gezamenlijke vertrekpunt voor de basisondersteuning, de basishulp Jeugd en Gezin en de Wmo. Deze doelen en speerpunten beschrijven wat de gemeente voor inwoners wil bereiken en vormen daarmee de rode draad voor sturing, monitoring, verantwoording en bijsturing.

Tegelijkertijd wordt onderkend dat maatschappelijke effecten vrijwel nooit het resultaat zijn van de inzet van één organisatie of één voorziening. Resultaten ontstaan door een samenspel van inwoners, hun netwerk, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties, zorgaanbieders en de gemeente. Daarnaast zijn ook omgevingsfactoren, zoals wonen, onderwijs, werk, financiën en bredere maatschappelijke ontwikkelingen, van invloed op de resultaten die worden bereikt. Om die reden wordt niet uitsluitend gestuurd op prestaties van individuele organisaties, maar ook op hun bijdrage aan gezamenlijke maatschappelijke opgaven en maatschappelijke effecten. Om inzicht te krijgen in de voortgang op deze doelen wordt gebruikgemaakt van verschillende informatiebronnen. Daarbij wordt gewerkt met managementinformatie, financiële gegevens, monitoringsgegevens (zoals de lokale Monitor Sociaal Domein en regionale dashboards), maatschappelijke indicatoren, cliëntervaringen, ervaringen van professionals en signalen uit de uitvoering. Kwantitatieve en kwalitatieve informatie vullen elkaar daarbij aan. Hierdoor ontstaat niet alleen inzicht in wat er gebeurt, maar ook in de betekenis daarvan voor inwoners.

De informatievoorziening wordt ingericht vanuit de informatiebehoefte van inwoners, professionals, aanbieders, management, college en raad. Daarbij wordt voorkomen dat onnodige registratie- en verantwoordingslast ontstaat. Uitgangspunt is dat informatie bijdraagt aan leren, ontwikkelen, verantwoorden en bijsturen. Gemeente, aanbieders en maatschappelijke partners voeren periodiek het gesprek over de voortgang van de gezamenlijke opgaven, de ontwikkeling van maatschappelijke effecten, cliëntervaringen, **kosteneffectiviteit**, financiële ontwikkelingen en signalen uit de praktijk. Monitoring is daarbij niet uitsluitend bedoeld om verantwoording af te leggen, maar vooral om gezamenlijk inzicht te krijgen in wat werkt, wat beter kan en waar bijsturing nodig is.

3.4 Financieel kader

Het financieel kader voor deze Stip op de Horizon wordt gevormd door de vastgestelde gemeentelijke begroting, het meerjarenbeeld en de beschikbare budgetten voor het Sociaal Domein. Daarbij wordt nadrukkelijk aangesloten bij het coalitieakkoord *Samen zijn wij Westerkwartier*. In dit coalitieakkoord is benoemd dat de financiële positie van de gemeente op dit moment goed is, maar dat het financiële meerjarenbeeld onder toenemende druk staat. Als oorzaken worden onder meer ontwikkelingen in het gemeentefonds, stijgende kosten in het Sociaal Domein, inflatie en een omvangrijke investeringsagenda genoemd.

Landelijke ontwikkelingen zijn van invloed op de financiële opgaven binnen het Sociaal Domein en landen voor een belangrijk deel in het gemeentefonds. Voor jeugd gaat het vooral om de

Hervormingsagenda Jeugd. De financiële effecten van deze agenda zijn als besparingstaakstelling verwerkt in het gemeentefonds. Daarmee is in de rijksbijdrage aan gemeenten al rekening gehouden met lagere uitgaven aan jeugdhulp, terwijl de daadwerkelijke realisatie afhankelijk is van de verdere uitwerking en uitvoerbaarheid van de maatregelen. Het gaat onder meer om het afbakenen van de reikwijdte van de jeugdhulpplicht, het versterken van stevige lokale teams en toegang, het normaliseren van hulpvragen, het terugdringen van residentiële jeugdhulp, de regionale samenwerking en contractering van aanvullende en hoog specialistische jeugdhulp versterken en aanvullende beheersmaatregelen zoals een mogelijke eigen bijdrage en sturing op trajectduur. Daarnaast brengt de Commissie-Van Ark naar verwachting begin 2027 opnieuw advies uit over de voortgang van de Hervormingsagenda Jeugd en de ontwikkeling naar een financieel houdbaar jeugdstelsel. Dit advies kan van invloed zijn op de verdere financiële afspraken tussen Rijk en gemeenten en daarmee op de middelen in het gemeentefonds.

Voor de Wmo spelen andere landelijke ontwikkelingen. Het gaat onder meer om de voorgenomen invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage per 1 januari 2028. Daarnaast is voor huishoudelijke hulp per 1 januari 2029 een uitname in het gemeentefonds ingeboekt. De verdere uitwerking van de toekomstige positie van huishoudelijke hulp binnen de Wmo is nog onzeker. Deze ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor de omvang, doelgroep en uitvoering van de Wmo.

Tegelijkertijd is in het coalitieakkoord opgenomen dat binnen het Sociaal Domein efficiënter met middelen moet worden omgegaan. Dit vraagt om een grotere mate van kostenbewustzijn binnen de gehele keten van gemeente, maatschappelijke partners en aanbieders. Uitgangspunt is dat beschikbare middelen doelmatig en doeltreffend worden ingezet, zodat ondersteuning toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar blijft voor inwoners. Daarbij wordt voortdurend gezocht naar mogelijkheden om ondersteuning zo licht als mogelijk en zo zwaar als noodzakelijk in te zetten, waarbij preventie, inzet vanuit de sociale basis en vroegsignalering bijdragen aan het voorkomen van zwaardere en duurdere vormen van ondersteuning. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre ondersteuning waar passend inkomensafhankelijk kan worden vormgegeven.

3.5 Implementatie

De vertaling van uitgangspunten uit deze Stip op de Horizon bestaat uit twee parallelle ontwikkelsporen, de vertaling naar inkoop en de nieuwe contractering en de doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie om de uitgangspunten daadwerkelijk uit te voeren. Beide sporen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De gewenste ontwikkeling vraagt niet alleen iets van maatschappelijke partners, maar ook van de gemeente zelf. De manier waarop wordt gestuurd, samengewerkt, georganiseerd en verantwoord moet aansluiten bij de uitgangspunten die in deze Stip op de Horizon zijn beschreven. De komende jaren worden de uitgangspunten uit de Stip op de Horizon stapsgewijs vertaald naar concrete keuzes in beleid, inkoop, contractering en samenwerking met maatschappelijke partners. Daarbij wordt aangesloten bij natuurlijke momenten, zoals aflopende contracten, nieuwe inkooptrajecten en relevante landelijke ontwikkelingen. Waarbij het doel is dat uitgangspunten in 2031 gerealiseerd zijn.

In de eerste fase ligt de nadruk op de vertaling van de Stip op de Horizon naar de inkoopdocumenten voor de basisondersteuning, de basishulp Jeugd en Gezin en de Wmo. Tegelijkertijd worden afspraken uitgewerkt over (keten) samenwerking, bedrijfsvoering (oa toegang en regie), monitoring, gegevensuitwisseling en bekostiging.

Parallel aan dit traject wordt gewerkt aan de organisatieontwikkeling die nodig is om de visie daadwerkelijk te realiseren. Dit betreft onder andere de doorontwikkeling van werkprocessen, samenwerkingsafspraken, sturing en verantwoordelijkheden binnen het Sociaal Domein. Ook wordt

gewerkt aan het versterken van de lokale infrastructuur, waaronder het versterken van de lokale ketensamenwerking, zoals de samenwerking met het eerstelijns medisch domein, en de ontwikkeling van stevige lokale teams. Deze teams krijgen een centrale rol in het bieden van toegankelijke, integrale en passende ondersteuning, in nauwe samenwerking met maatschappelijke partners en andere betrokken organisaties. Door deze twee ontwikkelsporen gelijktijdig op te pakken, ontstaat een samenhangende implementatie waarin zowel de inhoudelijke koers als de organisatorische randvoorwaarden worden gerealiseerd. Hierdoor kan de Stip op de Horizon duurzaam worden verankerd in de uitvoering.

Bijsturing wanneer nodig
De implementatie vindt vervolgens plaats in nauwe samenwerking met inwoners, maatschappelijke partners en aanbieders. Gedurende het proces blijft ruimte bestaan om keuzes bij te stellen op basis van praktijkervaringen, maatschappelijke ontwikkelingen en wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving. De voortgang wordt periodiek geëvalueerd aan de hand van de effectdoelen uit het Beleidsplan Sociaal Domein, het coalitieakkoord en de uitgangspunten uit deze Stip op de Horizon. Op basis van deze evaluaties kan worden besloten om onderdelen verder te versterken, aan te passen of anders vorm te geven.